

**ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ ФИЛОЗОФСКОГ
ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ**
за избор др Андрее Бербер у научно звање виши научни сарадник

На седници Наставно-научног већа Филозофског факултета Универзитета у Београду одржаној 19. фебруара 2026. године именовани смо у комисију за избор др Андрее Бербер у научно звање виши научни сарадник.

Прегледом материјала који нам је достављен, као и на основу увида у њен научни рад и публикације, Наставно-научном већу Филозофског факултета Универзитета у Београду подносимо овај извештај.

1. ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Име и презиме: Андреа Бербер

Година рођења: 1988.

Радни статус: запослена

Назив институције у којој је запослен: Институт за филозофију, Филозофски факултет
Универзитета у Београду

Претходна запослења: /

Образовање

Основне академске студије: 2007–2012, Филозофски факултет, Универзитет у Београду

Одбрањен мастер или магистарски рад: 2013, Филозофски факултет, Универзитет у Београду

Одбрањена докторска дисертација: 2019, Филозофски факултет, Универзитет у Београду

Постојеће научно звање: научна сарадница

Научно звање које се тражи: виша научна сарадница

Датуми избора у стечена научна звања (укључујући и постојеће)

научни сарадник: 14.05.2020. (реизбор 25.12.2024)

виши научни сарадник:

Област науке у којој се тражи звање: друштвене науке

Грана науке у којој се тражи звање: филозофија

Научна дисциплина у којој се тражи звање: филозофија

Назив матичног научног одбора којем се захтев упућује: Матични научни одбор за филозофију, психологију, педагогију и социологију

Стручна биографија

Андреа Бербер рођена је 11. децембра 1988. године у Задру. Све нивое академских студија завршила је на Одељењу за филозофију Филозофског факултета Универзитета у Београду са изузетним успехом. Докторску дисертацију под насловом *Објашњење у биологији: синтетичка теорија еволуције и еволуциона биологија развића* одбранила је 2019. године. Током мастер студија била је стипендисткиња Фонда за младе таленте „Доситеја”.

У периоду од 2014. до 2018. године била је ангажована као стипендисткиња Министарства просвете, науке и технолошког развоја на пројекту *Динамички системи у природи и друштву*, током чега је активно учествовала у извођењу наставе на предметима Филозофија науке 1 и 2,

Увод у филозофију науке и Наука и рационалност. Од 1. марта 2018. године запослена је на Институту за филозофију Филозофског факултета Универзитета у Београду, а у научно звање научни сарадник изабрана је 14. маја 2020. године.

Ауторка је бројних научних радова објављених у водећим домаћим и међународним часописима, првенствено из области филозофије и етике вештачке интелигенције и социјалне епистемологије. Објавила је монографију *Thinking, Writing, and Deciding with AI: Human Agency in the Digital Age* (2025). Међународно искуство стекла је као стипендисткиња Центра за етику и филозофију у пракси на Универзитету Лудвиг Максимилијан у Минхену (2023/24). Излагала је на бројним научним скуповима у земљи и иностранству и учествовала у организацији конференција, укључујући серију скупова *Морална одговорност и проблеми савременог друштва* и годишњу конференцију *Dutch Research School of Philosophy (OZSW)* у Ајндховену, где је била чланица програмског одбора. Рецензира радове за реномиране часописе попут *Synthese, Ethics and Information Technology, Social Epistemology* и *AI & Society*, и ангажована је као коментор на докторским дисертацијама.

2. ПРЕГЛЕД НАУЧНЕ АКТИВНОСТИ

Научна дисциплина: Филозофија (етика вештачке интелигенције, социјална епистемологија, филозофија науке).

Методолошки приступ: Теоријска и појмовна анализа, логичка и нормативна аргументација, као и критичка анализа концептуалних и методолошких претпоставки система вештачке интелигенције. Истраживање обухвата анализу етичких и епистемичких импликација алгоритамског одлучивања, питања људског деловања (поступања), одговорности и аутономије у интеракцији са системима вештачке интелигенције, као и критичко преиспитивање односа између нормативних филозофских теорија и савремених технолошких и емпиријских пракси у области вештачке интелигенције.

Синтетички преглед научне активности: У оцењиваном периоду, научна активност др Андрее Бербер фокусирана је на интердисциплинарно премошћавање традиционалних филозофских проблема и савремених изазова које доноси развој вештачке интелигенције (AI). Централна тема њеног рада је испитивање трансформације људског деловања (*agency*) под утицајем дигиталних технологија. Кроз објављену монографију и серију радова у врхунским међународним часописима, др Бербер је у домену етике и епистемологије AI понудила оригиналан нормативно-епистемички оквир за вредновање машинског учења и аутоматизованог одлучивања.

Истраживачки правци:

1. Епистемологија вештачке интелигенције. Овај правац анализира како техничка својства AI система, попут епистемичке непрозирности (*black box*) и теоријске неутралности, трансформишу научну праксу и људску аутономију. Истраживање је крунисано монографијом *Thinking, Writing, and Deciding with AI* (2025), где ауторка показује да AI није само алат, већ фактор који суштински обликује људско мишљење и одлучивање. Посебан допринос представља анализа напетости између ефикасности предвиђања и захтева за научним објашњењем у савременој науци, као и разматрање феномена „ерозије људског деловања“ у контексту све присутније аутоматизације у различитим областима.
2. Етика вештачке интелигенције. Истраживање је усмерено на проблем приписивања моралне и правне одговорности у ситуацијама у којима грешке производе аутоматизовани системи засновани на алгоритмима машинског учења. Др Бербер

показује да сложеност и епистемичка непрозирност система машинског учења озбиљно отежавају приписивање моралне одговорности у традиционалном смислу. У оквиру овог истраживачког правца, ауторка разматра и проблем „моралног унапређења заснованог на вештачкој интелигенцији“, критички вреднујући различите моделе из перспективе очувања људског моралног карактера и слободе расуђивања.

3. Социјална епистемологија, епистемологија врлине и метафизика друштвених група. Овај правац се бави анти-индивидуалистичким заокретом у етици и епистемологији, испитујући природу друштвених група, колективну одговорност и епистемичке врлине унутар истраживачких тимова. Ауторка истражује метафизички статус социјалних група и начине како је могуће метафизички одредити њихов идентитет, чиме доприноси разумевању како колективни субјекти функционишу у научном и ширем друштвеном контексту.

3. ПРИКАЗ НАЈЗНАЧАЈНИЈИХ РЕЗУЛТАТА

Пет најзначајнијих резултата за оцењивани период:

У монографији *Thinking, Writing, and Deciding with AI: Human Agency in the Digital Age* (2025), др Андреа Бербер пружа свеобухватну и систематичну филозофску анализу поља вештачке интелигенције, са посебним фокусом на принципе рада машинског учења (ML) и великих језичких модела. У књизи су приказане кључне савремене дебате о природи интелигенције, свести и језичког разумевања, истовремено повезујући техничке карактеристике AI система са њиховим дубљим епистемолошким и етичким импликацијама. Критичком анализом начина на који ове технологије преобликују људску аутономију, епистемичке врлине и когнитивне вештине, ауторка показује да употреба AI није вредносно неутрална, већ да суштински утиче на обликовање људског мишљења и одлучивања. Научни значај ове монографије огледа се у доприносу развоју филозофије вештачке интелигенције кроз повезивање различитих филозофских области и тема, као што су епистемологија врлине, проблем свести и разумевање људског језика, са актуелним технолошким достигнућима, попут великих језичких модела, и изазовима пред које постављају савремено друштво.

Рад у коауторству „The Automated Laplacean Demon: How ML Challenges Our Views on Prediction and Explanation”, објављен 2022. године у часопису *Minds and Machines*, анализира утицај методологије машинског учења (ML) на научне праксе. Аутори аргументују да ML модели, због своје епистемичке непрозирности и „теоријске неутралности”, нарушавају традиционалну везу између предвиђања и објашњења у науци, што може довести до новог правца у истраживањима који фаворизује предвиђања без тражења узрочних објашњења. Научни допринос рада лежи у анализи трансформације научне праксе и пружању оквира за дискусију о будућности научне методологије у светлу све веће употребе вештачке интелигенције. У реализацији овог резултата др Андреа Бербер је други аутор, при чему је дала подједнак допринос са осталим коауторима у свим фазама концептуализације и писања рада.

У раду „Automated Decision-Making and the Problem of Evil” (2023), објављеном у часопису *AI & Society*, др Андреа Бербер разматра дилему са којом се човечанство суочава: да ли креирати свет са мање зла или задржати статус људи као моралних делатника. Ауторка истиче да употреба аутоматизованих система за доношење одлука може довести до укидања људске моралне аутономије и способности доношења одлука. Кључни допринос овог рада је у артикулацији потребе за нијансираним приступом који за сваку област примене понаособ одмерава бенефите и губитке, чиме се избегавају техно-утопијска решења.

Рад „When Something Goes Wrong: Who is Responsible for Errors in ML Decision-Making?“, објављен 2023. године у часопису *AI & Society*, разматра како карактеристике машинског учења отежавају приписивање одговорности за грешке у одлучивању. Ауторке тврде да због својстава попут сложености, непрозирности и аутономије, ML системи често доводе до губитка људске контроле, што компликује питање приписивања моралне и правне одговорности. Допринос рада лежи у јасном идентификовању како епистемичка својства ових система осујећују традиционални појам одговорности, уз пружање критичке анализе потенцијалних одговора на овај изазов. Др Андреа Бербер је прва ауторка на овом раду и дала је подједнак допринос са коауторком у свим фазама истраживања и писања.

У поглављу „AI-aided Moral Enhancement: Exploring Opportunities and Challenges“ (2025), објављеном у зборнику *A Companion to Applied Philosophy of AI*, др Андреа Бербер анализира могућности и изазове употребе вештачке интелигенције у домену моралног унапређења. Ауторка идентификује три типа AI-заснованих предлога (супститутивно, вредносно вођено и вредносно отворено унапређење) и критички их разматра на основу критеријума ефективности, аутономије и развојног утицаја на карактер. Рад доприноси актуелној расправи показујући да морално унапређење не сме бити схваћено као техничко решење, већ као сложен скуп интервенција са различитим импликацијама по људску аутономију и способност моралног расуђивања.

4. ПОКАЗАТЕЉИ УСПЕХА У НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОМ РАДУ

4.1. Утицајност

Утицајност научних резултата др Андрее Бербер приказана на основу података из базе Google Scholar:

Према сумарним подацима за истраживачку каријеру кандидаткиње, њени радови остварили су укупно 133 цитата, од којих 95 хетероцитата, уз Хиршов индекс (h-index) 4 и i10-индекс 3.

Према бази Web of Science на основу података Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић“ њени радови имају 48 цитата, а вредност Хиршовог индекса је 3.

4.2. Међународна научна сарадња

4.3. Руковођење пројектима и потпројектима (радним пакетима)

4.4. Уређивање научних публикација

Кандидаткиња је била гостујућа уредница темата који је објављен у два наставка у часопису *Theoria* (категирија M24 ISSN - 0351-2274), током 2025. године:

1. *Theoria* 68(3), 2025 – Темат: „Морална одговорност и проблеми савременог друштва II: Друштвени, морални и правни аспекти казне“ (први део).
2. *Theoria* 68(4), 2025 – Темат: „Морална одговорност и проблеми савременог друштва II: Друштвени, морални и правни аспекти казне“ (други део).

4.5. Предавања по позиву (осим на конференцијама)

4.6. Рецензирање пројеката и научних резултата

Др Андреа Бербер је активно ангажована као рецензент за водеће научне часописе у областима филозофије науке, епистемологије и етике вештачке интелигенције. Својим рецензентским радом кандидаткиња доприноси одржавању високог квалитета научне продукције у оквиру следећих издања:

- *Synthese* (M21) Electronic ISSN 1573-0964 Print ISSN 0039-7857;
- *Ethics and Information Technology* (M21a) Electronic ISSN 1572-8439 Print ISSN 1388-1957.
- *Social Epistemology* (M21a) (2 пута) Electronic ISSN: 1464-5297 Print ISSN: 0269-1728
- *AI & Society* (M22) Electronic ISSN 1435-5655 Print ISSN 0951-5666
- *AI and Ethics* (новонастали Springer-ов часопис) Electronic ISSN 2730-5961 Print ISSN 2730-5953

Ове активности потврђују стручност др Андрее Бербер за критичку процену савремених истраживања у домену етике и епистемологије вештачке интелигенције.

4.7. Образовање научних кадрова

Др Андреа Бербер доприноси развоју научног подмлатка кроз коменторство на докторским студијама и активну истраживачку сарадњу са млађим колегама.

Коменторство на изради докторских дисертација:

- Борис Вуловић, „Категорије и потпуност“, Филозофски факултет, Универзитет у Београду, тема је прихваћена од стране Већа области друштвено-хуманистичких наука на седници одржаној 28. јануара 2025.
- Иван Умељић, „Епистемички и етички аспекти улоге научне комуникације у когнитивној подели рада у демократским друштвима“, Филозофски факултет, Универзитет у Београду, тема је прихваћена од стране Већа области друштвено-хуманистичких наука на седници одржаној 26. јануара 2026.

Развој научног подмлатка кроз коауторски рад: Кандидаткиња је активно учествовала у развоју научног подмлатка кроз истраживачку сарадњу и објављивање коауторских радова са колегама др Страхињом Ђорђевићем и др Вањом Суботић у периоду док су били докторанди и истраживачи сарадници (Berber & Ђорђевић 2021, *Disputatio*; Berber & Ђорђевић 2021, *Philosophia*; Berber & Subotić 2022, *Journal of Value Inquiry*).

Остале наставне активности:

- Учешће у реализацији стручне праксе на основним и мастер студијама филозофије на Филозофском факултету Универзитета у Београду.
- Као стипендиста Министарства просвете, науке и технолошког развоја, учествовала је у извођењу наставе на Филозофском факултету Универзитета у Београду на предметима: Филозофија науке 1, Филозофија науке 2, Увод у филозофију науке и Наука и рационалност

4.8. Награде и признања

4.9. Допринос развоју одговарајућег научног правца

Иако се у свом истраживачком раду бави широким опусом тема, допринос др Андрее Бербер развоју науке највише се манифестује у области филозофије вештачке интелигенције, где њени

радови бележе евидентан утицај и видљивост. Кандидаткиња је након одбране докторске дисертације објавила серију значајних резултата који су тематски независни од саме дисертације.

Овај допринос обухвата објављену научну монографију (Berber, A. 2025. *Thinking, Writing, and Deciding with AI: Human Agency in the Digital Age*), поглавља у истакнутим тематским зборницима издавачких кућа Wiley-Blackwell (Berber, A. 2025. "AI-aided Moral Enhancement: Exploring Opportunities and Challenges") и Springer (Berber, A., Mijić, J. 2026. "Balancing Autonomies: The Impact of AI on Patient and Physician Decision-Making in Healthcare"), као и радове у рецензираним часописима попут *Minds and Machines* (Srećković, S., Berber, A., Filipović, N. 2022. "The automated Laplacean demon: How ML challenges our views on prediction and explanation"), и два рада у часопису *AI & Society* (Berber, A. 2023. "Automated decision-making and the problem of evil" и Berber, A., Srećković, S. 2023. "When something goes wrong: Who is responsible for errors in ML decision-making?").

У наведеним радовима кандидаткиња показује високу професионалну иновативност у препознавању и обради сложених тема утицаја машинског учења и вештачке интелигенције на филозофију, науку и друштво, чиме се активно укључила у ране међународне филозофске расправе о овим процесима. Кроз своју анализу, др Бербер показује да употреба вештачке интелигенције и великих језичких модела није вредносно неутрална, већ да суштински преобликује људску аутономију и епистемичко деловање. Посебан допринос представља њена критичка анализа „епистемичке непрозирности” система машинског учења, којом показује да ови модели нарушавају традиционалну везу између научног предвиђања и узрочног објашњења. Такође, кандидаткиња пружа оригиналан допринос у области етике кроз анализу сукоба између технолошке ефикасности и очувања људске моралне аутономије, нудећи конкретна решења за превазилажење овог сукоба у пракси.

О релевантности и утицају ових истраживања сведоче и објективни показатељи цитираности (према бази *Google Scholar*):

- Рад "When something goes wrong: Who is responsible for errors in ML decision-making?" (*AI & Society*, 2023) тренутно бележи 41 цитат (35 без самоцитата);
- Рад "The automated Laplacean demon: How ML challenges our views on prediction and explanation" (*Minds and Machines*, 2022) бележи 26 цитата (21 без самоцитата);
- Рад "Automated decision-making and the problem of evil" (*AI & Society*, 2023) бележи 10 цитата (6 без самоцитата).

Посебно је значајно што су ови резултати цитирани у еминентним научним часописима у областима филозофије науке, етике и епистемологије, као што су *Synthese*, *Erkenntnis*, *The British Journal for the Philosophy of Science*, *Science and Engineering Ethics* и *Journal of European Public Policy*. Овакви резултати, уз редовне позиве за рецензирање у часописима као што су *Synthese*, *Social Epistemology* и *Ethics and Information Technology*, потврђују да је научни рад др Андрее Бербер препознат као релевантан и оригиналан допринос савременој филозофској дебати о вештачкој интелигенцији.

БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Од стицања звања научни сарадник (2020)

Напомена: Категоризација научних радова извршена је у складу са системом е-Наука (Јединствени информациони систем научне делатности Републике Србије).

M21

- Srećković, S., Berber, A., Filipović, N. (2021). The Automated Laplacean Demon: How ML Challenges Our Views on Prediction and Explanation. *Minds and Machines*, 32(1), 159-183. ISSN: 0924-6495. DOI: 10.1007/s11023-021-09575-6
- Berber, A., Dorđević, S. (2021). Metaphysical Nature of Social Groups: The Significance of Abstract and Concrete for Identity and Persistence of Social Groups (The Complex Interplay between Abstract and Concrete). *Disputatio*, 13(61), 121-141. ISSN: 0873-626X. DOI: 10.2478/disp-2021-0007
- Berber, A., Dorđević, S. (2021). On an Alleged Loophole in Causal Closure: A Reply to Gamper. *Philosophia*, 50(1), 1-6. ISSN: 0048-3893. DOI: 10.1007/s11406-021-00361-3
- Berber, A., Subotić, V. (2022). The Anti-Individualistic Turn in the Ethics of Collegiality: Can Good Colleagues Be Epistemically Vicious? *Journal of Value Inquiry*. ISSN: 0022-5363. DOI: 10.1007/s10790-022-09922-5
- Dordjević, S., Berber, A. (2025). The Criteria for the Emergence of Collective Epistemic Traits. *ORGANON F*, 32(3), 355-377. ISSN: 1335-0668. DOI: 10.31577/orgf.2025.32305

M21 – 50 бодова

M22

- Berber, A. (2023). Automated decision-making and the problem of evil. *AI & Society*, 40, 1049-1058. ISSN: 0951-5666. DOI: 10.1007/s00146-023-01814-x
- Berber, A., Srećković S. (2023). When something goes wrong: Who is responsible for errors in ML decision-making?. *AI & Society*, 39, 1891-1903. ISSN: 0951-5666. DOI: 10.1007/s00146-023-01640-1

M22 – 12 бодова

M13

- Berber, A. (2025). AI-aided Moral Enhancement. U: Martin Hähnel, Regina Müller (eds.), *A Companion to Applied Philosophy of AI*. Wiley, str. 428-441. Print ISBN:9781394238620. Online ISBN:9781394238651. DOI: [10.1002/9781394238651.ch30](https://doi.org/10.1002/9781394238651.ch30)
- Berber, A., Mijić, J. (2026). *Balancing Autonomies: The Impact of AI on Patient and Physician Decision-Making in Healthcare*. V: Mariafilomena Anzalone, Stefania Achella, Fiorella Battaglia, Anna Donise (eds.), *Reconfiguring Human Autonomy: Conceptual Challenges and Ethical Implications in the Age of AI*. Springer, Cham. Hardcover ISBN: 978-3-032-14536-9. Softcover ISBN: 978-3-032-14539-0.

M13 – 12 бодова

M24

- Berber, A. (2020). Is Lamarckism returning to evolutionary biology? [Da li se Lamarkizam vraća u evolucionu biologiju?]. *Theoria*, 63(2), 119-134. ISSN: 0351-2274. DOI: 10.2298/THEO2002119B
- Berber, A. (2022). A brief introduction to virtue epistemology [Kratik uvod u epistemologiju vrline]. *Theoria*, 65(1), 103-120. ISSN: 0351-2274. DOI: [10.2298/THEO2201103B](https://doi.org/10.2298/THEO2201103B)

- Berber, A., Mijić, J. (2024). Understanding moral responsibility in automated decision-making: Responsibility gaps and strategies to address them [Razumevanje moralne odgovornosti u automatizovanom donošenju odluka: jazovi u odgovornosti i strategije za njihovo premošćavanje]. *Theoria*, 67(3), 177-192. ISSN: 0351-2274. DOI: 10.2298/THEO2403177B
- Mijić, J., Berber, A. (2025). Tensions between moral and criminal responsibility: (Former) child soldiers and global manipulation [Tenzije između moralne i krivične odgovornosti: (bivša) deca vojnici i globalna manipulacija]. *Theoria*, 68(3), 103-120. ISSN: 0351-2274. DOI: 10.2298/THEO2503103M

M24 – 12 бодова

M33

- Berber, A., Subotić, V. (2024). Norms in science: sources and challenges [Norme u nauci: izvori i izazovi]. U: S. Lakić (ur.), *Banja Luka November Meetings 2020*. Banja Luka: Univerzitet u Banjoj Luci, Filozofski fakultet, str. 371-382. ISBN: 978-99976-38-64-9.

M33 – 1 бод

M34

- Srećković, S., Filipović, N., Berber, A. (2020). Kad mašine odlučuju o ljudima: pojam objašnjenja u veštačkoj inteligenciji [When Machines Decide About People: The Concept of Explanation in AI]. U: *Knjiga sažetaka: Naučni skup Banjalučki novembarški susreti 2020*. Banja Luka: Filozofski fakultet Univerziteta u Banjoj Luci, str. 20-20. COBISS.SI-ID - 46386947 <https://reff.f.bg.ac.rs/handle/123456789/6557>
- Berber, A. (2023). Epistemic vices in context: Towards a comprehensive picture of the epistemic character. U: *17th International Congress on Logic, Methodology and Philosophy of Science and Technology - Book of Abstracts*, str. 539-540. <https://reff.f.bg.ac.rs/handle/123456789/6561>
- Berber, A. (2023). Principijelni problemi za principijelni pristup etici veštačke inteligencije [Principled Problems for a Principled Approach to AI Ethics]. U: *Knjiga sažetaka: Naučni skup Banjalučki novembarški susreti 2023*. Banja Luka: Filozofski fakultet Univerziteta u Banjoj Luci, str. 31-32. COBISS-ID: 172988931 <https://reff.f.bg.ac.rs/handle/123456789/6556>
- Berber, A., Mijić, J. (2024). On Epistemic Literacy: ChatGPT and Large Language Models in the Context of Education [O epistemičkoj pismenosti: ChatGPT i veliki jezični modeli u kontekstu obrazovanja]. U: Mitranić Marinković, N., Schmelz, N., Pinilla Torres, A. *Zašto još obrazovanje? / Why Still Education? Doživljaj obrazovanja / Experience of Education – Book of Abstracts*. Beograd: Institut za filozofiju i društvenu teoriju, Univerzitet u Beogradu, str. 21. ISBN: 978-86-82324-82-9 <https://reff.f.bg.ac.rs/handle/123456789/6647>
- Berber, A., Mijić, J. (2024). Epistemic Education for an AI-Driven World. U: *International Conference EMERGE 2024 Ethics of AI Alignment - Book of abstracts*, Belgrade: Institute for Philosophy and Social Theory, str. 59-61. ISBN: 978-86-82324-90-4 <https://reff.f.bg.ac.rs/handle/123456789/6960>
- Berber, A., Mijić, J. (2025). Platonov argument protiv pisanja – dvosjekli mač tehnologije [Plato's Argument Against Writing – The Double-Edged Sword of Technology]. U: *19. Mediteranski korijeni filozofije Philosophia perennis: o 800. obljetnici rođenja sv. Tome Akvinskog*. Split: Hrvatsko filozofsko društvo i Odsjek za filozofiju, Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu, str. 26-27. ISSN: 1848-4387. <https://reff.f.bg.ac.rs/handle/123456789/7320>

M41

- Berber, A. (2025). *Thinking, Writing, and Deciding with AI: Human Agency in the Digital Age*. Beograd: Institut za filozofiju, Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu. ISBN: 978-86-6427-391-6. VBS COBISS: 182316297. <https://reff.f.bg.ac.rs/handle/123456789/7872>

M41 – 9 бодова

M64

- Berber, A. (2023). Automatizovano odlučivanje i moralna odgovornost [Automated decision-making and moral responsibility]. U: *Okrugli sto Moralna odgovornost i problemi savremenog društva - Knjiga apstrakata*. Beograd: Institut za filozofiju, Filozofski fakultet, Univerzitet u Beogradu, str. 13-14. ISBN: 978-86-6427-272-8 <https://reff.f.bg.ac.rs/handle/123456789/6559>
- Berber, A. (2024). Jazovi u odgovornosti i retribuciji kod autonomnih sistema: Moralno delatništvo i kazna [Responsibility and Retribution Gaps in Autonomous Systems: Moral Agency and Punishment]. U: *Knjiga apstrakata: Naučni skup „Moralna odgovornost i problemi savremenog društva II: Društveni, moralni i pravni aspekti kazne”*. Beograd: Institut za filozofiju, Filozofski fakultet, Univerzitet u Beogradu. ISBN: 978-86-6427-325-1. <https://reff.f.bg.ac.rs/handle/123456789/8034>

M64 – 1 бод

M26

- Berber, A. (2024). Shannon Vallor: THE AI Mirror: How to Reclaim Our Humanity in an Age of Machine Thinking. Oxford: Oxford University Press, 2024 [Book Review]. *Ethical Theory and Moral Practice*. ISSN: 1386-2820. DOI: [10.1007/s10677-024-10474-9](https://doi.org/10.1007/s10677-024-10474-9).

M26 – 1 бод

Претходни период

M21

- Perović, S., Radovanović, S., Sikimić, V., Berber, A. (2016). Optimal research team composition: data envelopment analysis of Fermilab experiments. *Scientometrics*, 108, 83–111. ISSN: 0138-9130. DOI: [10.1007/s11192-016-1947-6](https://doi.org/10.1007/s11192-016-1947-6)

M24

- Berber, A. (2016). Contemporary Challenges in Moral and Legal Treatment of Animals. *Belgrade Philosophical Annual*, XXIX, 143–155. ISSN: 0353-3891.
- Berber, A. (2016). Libetovi eksperimenti i problem slobodne volje [Libet's experiments and the problem of free will]. *Theoria*, 59(4), 23–29. ISSN: 0351-2274.
- Berber, A. (2015). Značaj evolucionog objašnjenja altruizma za razumevanje morala [The significance of the evolutionary explanation of altruism for understanding morality]. *Theoria*, 58(2), 73–84. ISSN: 0351-2274.

M33

- Berber, A., Sikimić, V. (2015). O moralnom statusu životinja. U: *Zbornik Međunarodne filozofske škole Felix Romuliana 2008-2015*. Zaječar: Centar za primenjenu filozofiju i društvena istraživanja. ISBN: 978-86-88123-52-5.

M70

- Berber, A. (2019). *Objašnjenje u biologiji: Sintetička teorija evolucije i evolucionarna biologija razvića* (Doktorska disertacija, Univerzitet u Beogradu, Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu).

5. КВАНТИФИКАЦИЈА НАУЧНИХ РЕЗУЛТАТА КАНДИДАТА

Врста резултата	Вредност резултата (Прилог 2)	Укупан број резултата (укупан број резултата који подлежу нормирању)	Укупан број бодова (укупан број бодова након нормирања)
M13	6	2	12
M21	10	5	50
M22	6	2	12
M24	3	4	12
M26	1	1	1
M33	1	1	1
M34	0.5	6	3
M41	9	1	9
M64	0.5	2	1
УКУПНО		24	101

Поређење са минималним квантитативним условима за избор у тражено научно звање

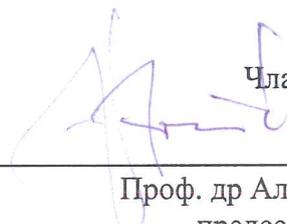
Диференцијални услов за оцењивани период за избор у научно звање: научно звање	Неопходно	Остварени нормирани број бодова
Укупно	50	101
Обавезни M10+M20+M41+M42+M120	30	96

6. ЗАКЉУЧАК И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

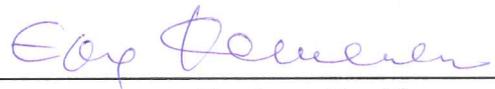
На основу анализе поднетог материјала и изнетих резултата научноистраживачког рада, Комисија је констатовала да кандидаткиња др Андреа Бербер испуњава неопходне квалитативне и квантитативне услове за избор у звање Виши научни сарадник у области друштвених наука – филозофија. У оцењиваном периоду, кандидаткиња је остварила нормирани број бодова 101, чиме је двоструко премашила прописани минимум од 50 бодова. Посебно је значајно да је у категорији обавезних резултата (M10, M20, M41, M42, M120) остварила 96 бодова, што је значајно више од неопходних 30 бодова. Уз испуњене све квантитативне критеријуме научно-истраживачке успешности, кандидаткиња остварује и значајан квалитативни допринос развоју науке. То се огледа у континуираном ангажовању у академској заједници кроз рецензентски и уреднички рад, менторство и активну организацију научних скупова, као и кроз међународно препознат утицај у области филозофије вештачке интелигенције. На основу свега наведеног, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филозофског факултета Универзитета у Београду да изабере др Андреа Бербер у звање Виши научни сарадник.

У Београду, 27. фебруара 2026. године

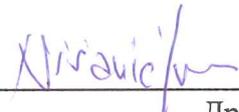
Чланови комисије:

Проф. др Александра Зорић
председница комисије
ванредна професорка
Филозофски факултет
Универзитет у Београду

Проф. др Ева Камерер
ванредна професорка
Филозофски факултет
Универзитет у Београду

Др Иван Нишавић
виши научни сарадник
Институт за филозофију и друштвену теорију
Универзитет у Београду